

CONSIDERAȚII PRIVIND IMPACTUL UMANITAR AL ARMELOR NUCLEARE

Andreea Emilia DUȚĂ
Facultatea de limbi și literaturi străine
Universitatea București

Abstract: *Many conferences are organised regarding the humanitarian impact of nuclear weapons, these conferences aims is for the NPT state member to engage to ban and eliminate nuclear weapons. The catastrophic consequences of the use of nuclear weapons must empathise the humanitarian consideration in the disarmament process; the threat of use of nuclear weapons can be considered a crime against humanity. In the disarmament and non-proliferation scenery , the nuclear test ban plays a crucial role , according to the EU the treaty regarding banning nuclear testing must be ratified by EU states. In this respect, the entry into force of the treaty, EU is making both political effort and financial supporting the Provisional Technical Secretariat, the verification regime , nuclear explosion detection system, training in conducting inspections in the field.*

Keywords: Humanitarian impact, nuclear weapons, Non Proliferation Treaty, nuclear testing,

Impactul umanitar

În martie 2013, guvernul norvegian organizează o primă conferință privind impactul umanitar al armelor nucleare cu participarea a reprezentanților din 127 de state.

Conferința dedicată impactului umanitar al armelor nucleare din Espen Barth Eide, organizată de Norvegia subliniază consecințele catastrofice ale întrebuințării armelor nucleare prezentate de mai mulți experți (pregătirea intervențiilor de urgență, efectele asupra oamenilor, dezvoltării și mediului pe termen mediu și lung).¹

Câteva concluzii se relevă: intervenția de urgență este puțin probabil a fi adecvată și suficientă, fiind sub semnul întrebării stabilirea unor asemenea capacități; urmările destructive ale testelor nucleare rămân chiar dacă circumstanțele politice se schimbă; detonarea armelor nucleare are efecte care nu se opresc la granițele naționale, efectele putând fi regionale și chiar globale.²

În februarie 2014, o a doua conferință este organizată de Mexic cu participarea a 147 de delegații statale și 120 NGOs.

În decembrie 2014, guvernul austriac organizează o a treia conferință tot pe tematica impactului umanitar al armelor nucleare la care participă delegații din partea a 158 de state.

¹ *Findings of the Conference on the Humanitarian Impact of Nuclear Weapons, held in Oslo on 4 and 5 March 2013, Working paper submitted by Norway, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.27.*

² *Chair's summary of the Conference on the Humanitarian Impact of Nuclear Weapons, held in Oslo on 4 and 5 March 2013, The Conference on the Humanitarian Impact of Nuclear Weapons, held in Oslo.*

Aceste conferințe urmăresc ca statele membre NPT să se angajeze pentru interzicerea și eliminarea armelor nucleare.

Interesul major al comunității internaționale pentru un progress concret și urgent în favoarea dezarmării nucleare este subliniat și Conferința de la Viena privind impactul umanitar al armelor nucleare¹ prin cele opt concluzii cheie.²

Astfel, efectele nu se opresc la granițele naționale; pot fi potențial ireversibile mult mai complexe decât înțelegerea comună; efectele testelor nucleare au indus o contaminare radioactivă pe termen lung; atât timp cât armele nucleare există, există posibilitatea exploziilor nucleare cât și pericolul accesului la acestea al actorilor non-statali; descurajarea nucleară ca stagiou potențial al războiului nuclear incumbă și riscul nuclear; măsurile de intervenție și asistență umanitară de urgență nu sunt și nu pot fi adecvate mai ales în cazul zonelor populate, prevenția fiind singura măsură viabilă împotriva consecințelor umanitare ale întrebuițării armelor nucleare; nu există o reglementare legală universală referitoare la armele nucleare; dimensiunea etică și morală devine foarte importantă.³

La această conferință asupra ”perspectivei umanitare” au participat și reprezentanți din partea Marii Britanii și SUA, cu toate că, de regulă P-5, sunt foarte suspicioase la mișcările umanitare dat fiind potențialul pentru dezvoltarea unor acțiuni în favoarea dezarmării, care pot scăpa foarte ușor de sub control.⁴

Efectele promovării dezideratelor umanitare în materia armelor nucleare induce o anumită stare de nervozitate în relațiile P-5 cu aliații lor care nu pot observa contradicțiile dintre umanitarism și strategiile de descurajare nucleară.

Consecințele catastrofice ale utilizării armelor nucleare impune sublinierea considerațiilor umanitare în procesul de dezarmare, considerându-se că amenințarea cu folosirea armelor nucleare poate fi considerată ca o crimă împotriva umanității.⁵

Coaliția Noului Agende (NAC)⁶ apărută ca reacție la permanenta amenințare la adresa umanității pe care o prezintă armele nucleare aflate în posesia P-5 și altor trei state posesoare de arme nucleare care nu au semnat NPT, se pronunță împotriva dreptului de a deține pe

¹ www.hinw14vienna.at; (accesat în 19 februarie 2016).

² *The Vienna Conference on the Humanitarian Impact of Nuclear Weapons (8-9 December 2014) and the Austrian Pledge: Input for the NPT 2015 Review Conference*, Working paper submitted by Austria, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.29.

³ “*Urgent Need for a Nuclear Weapon-Free World*”, The Special Declaration of the Community of Latin American and Caribbean States (CELAC), the Third Summit of CELAC, held in Belén, Costa Rica, on January 28 and 29, 2015. www.bmeia.gv.at/update-pledge-support; (accesat în 19 februarie 2016).

⁴ *Conferences on the Humanitarian Impact of Nuclear Weapons* held in Oslo, in Nayarit, Mexico, and in Vienna.

⁵ The Group of Non-Aligned States Parties to the Treaty reaffirms the validity of the advisory opinion of the International Court of Justice on the legality of the threat or use of nuclear weapons, that “there is in neither customary nor conventional international law any specific authorization of the threat or use of nuclear weapons” and that “the threat or use of nuclear weapons would generally be contrary to the rules of international law applicable in armed conflict, and in particular the principles and rules of humanitarian law.” www.hinw14vienna.at; (accesat în 19 februarie 2016).

⁶ The New Agenda Coalition – NAC, înființată în 1999 de către Brazilia, Egipt, Irlanda, Mexic, Noua Zeelandă și Africa de Sud, propune o serie de documente, NPT/CONF.2015/PC.III/WP.18 (on “effective measures”); NPT/CONF.2015/PC.III/WP.19 (on the humanitarian impact of nuclear weapons); NPT/CONF.2015/PC.III/WP.25, NPT/CONF.2015/PC.II/WP.27 and NPT/CONF.2015/PC.I/WP.29 (on nuclear disarmament); NPT/CONF.2015/PC.II/WP.26 (on transparency); and NPT/CONF.2015/PC.I/WP.30 (on verification).

termen nelimitat aceste arme din motive de securitate chiar dacă procesul de dezarmare nu este nici simplu, nerealist sau imposibil de pus în practică.¹

NAC solicită ca RevCon să sublinieze efectele umanitare catastrofice precum și respectarea reglementărilor dreptului umanitar, luând act de creșterea temerii față de aceste urmări în cadrul comunității internaționale, fiind necesare instrumente juridice pentru ca ”măsurile efective”² cerute de art. VI NPT (în sarcina Comitetului Principal I) să fie transpuse în practică, inclusiv prin organizarea de forumuri pentru dezarmare dar și în cadrul Adunării Generale a Națiunilor Unite.

India, Israel și Pakistan se impune să devină state semnatare ale NPT ca NNWS și să se angajeze să respecte standardele de siguranță AIEA pentru instalațiile lor nucleare, fără să ridice obiecții; NAC solicită și Coreei să se reîntoarcă la NPT și să se conformeze standardelor de siguranță AIEA.³

Preparativele diplomatice RevCon 2015 includ o reevaluare a dimensiunii etice a NPT pentru a face armele nucleare incompatibile cu dreptul umanitar, plecând de la o prevedere a documentului final 2010 NPT.⁴

Astfel, ICRC adoptă o serie de rezoluții care subliniază lipsa de capabilități pentru un răspuns umanitar în cazul utilizării armelor nucleare.⁵

Impactul umanitar al întrebuirii armelor nucleare constituie subiectul unui alt document al RevCon 2015, considerat un imperativ central al NPT de trei sferturi dintre statele membre NPT.⁶

Se prezintă o serie de recomandări, *inter alia*, riscul unei explozii nucleare este mai crescut decât în trecut datorită proliferării devenind mai acută nevoia de respectare a dreptului internațional, inclusiv dreptul internațional umanitar și implementarea obligațiilor prevăzute de NPT prin măsuri efective.

¹ *Taking forward nuclear disarmament*, Working paper submitted by New Zealand on behalf of the New Agenda Coalition (Brazil, Egypt, Ireland, Mexico, New Zealand and South Africa), New York, 27 April-22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.8

² NPT/CONF.2015/PC.III/WP.18 (on “effective measures”).

³ *Taking forward nuclear disarmament*, Working paper submitted by New Zealand on behalf of the New Agenda Coalition (Brazil, Egypt, Ireland, Mexico, New Zealand and South Africa), New York, 27 April-22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.8

⁴ "The Conference expresses its deep concern at the catastrophic humanitarian consequences of any use of nuclear weapons and reaffirms the need for all states at all times to comply with applicable international law, including international humanitarian law." www.hinw14vienna.at; (accesat în 19 februarie 2016).

⁵ The International Committee of the Red Cross - ICRC. the Council of Delegates of the International Red Cross and the Red Crescent Movement in 2011 and 2013 adopted resolutions noting the lack of any adequate humanitarian response capacity to the use of nuclear weapons and "the need for concrete action leading to a prohibition on the use of nuclear weapons and their elimination". www.hinw14vienna.at; (accesat în 19 februarie 2016).

⁶ *Working Paper on the Humanitarian Impact of Nuclear Weapons*, submitted by Austria, Chile, Costa Rica, Egypt, Holy See, Indonesia, Ireland, Malaysia, Mexico, New Zealand, Nigeria, Philippines, South Africa, Sweden and Switzerland, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.30. Vezi the *2010 NPT Review Conference* resolved in Action 1 of the 2010 Action Plan that “All States parties commit to pursue policies that are fully compatible with the Treaty and the objective of achieving a world without nuclear weapons.”

Eliminarea armelor nucleare

În 2016 se împlinesc 20 de ani de la deschiderea spre semnare a Tratatului privind interzicerea testelor nucleare¹ intrarea în vigoare depinzând de semnătura celor opt state din Anexa 2 a tratatului; cu toate acestea demonstrându-se viabilitatea sistemului de verificare (detectia celor trei teste nucleare coreene).²

În 28 septembrie 2013, Rezoluția 68/32 a Adunării Generale a Națiunilor Unite³ solicită Conferinței pentru dezarmare să înceapă negocierea unei convenții privind interzicerea posesiei, dezvoltării, producției, achiziționării, testării, depozitării, transferului, folosirii sau amenințării cu folosirea armele nucleare.

Până în 2018, Națiunile Unite vor organiza o conferință la nivel înalt privind dezarmarea nucleară ca modalitate concetă pentru realizarea obiectivelor dezarmării nucleare.

Deși în cadrul RevCon 2010⁴ se face vorbire despre obligația Conferinței de dezarmare de a stabili un comitet subsidiar pentru dezarmarea nucleară corelată existenței unui plan de lucru negociat și acceptat, opoziția unor NWS blochează apariția acestei structuri.⁵

Realizarea unui acord prin care să fie eliminate armele nucleare se bucură de un sprijin amplu, chiar dacă statele membre ale Mișcării de Nealinieri (NAM)⁶ se pronunță pentru formatul conferinței pentru dezarmare, o direcția în care progresele sunt aproape inexistente.

Pe plan neguvernamental, inițiativa negocierii unui acord privind interzicerea posesiei de arme nucleare este condusă de Campania Internațională privind Abolirea Armelor Nucleare.⁷

Negocierea unui acord privind posesia de arme nucleare poate pune sub semnul întrebării un viitor acord de eliminarea armelor nucleare; o asemenea inițiativă se bazează pe lipsa de rezultate în respectarea obligațiilor prevăzute de art. VI NPT.

În viziunea NAM eliminarea armelor nucleare este singura garanție absolută împotriva amenințării cu folosirea armelor nucleare, exprimându-se îngrijorarea că la solicitarea făcută de mai multă vreme ca NNWS semnatare ale NPT să primească garanții de securitate negative din partea P-5 prin angajamente juridice necondiționate, nediscriminatorii și irevocabile nu s-a împlinit.

Angajamentele unilaterale din partea fiecărei NWS acordă garanții de securitate sunt limitate, condiționale și insuficiente neridicându-se la cerințele caracterelor de universalitate, relevanță juridică, efectivitate, nediscriminare și irevocabilitate.¹

¹ The Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty. Vezi *The ninth Conference on Facilitating the Entry into Force of the Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty*, September 2015; the Group of Eminent Persons by the Executive Secretary of the Preparatory Commission for the Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty Organization.

² *Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty*, Working paper submitted by Australia, Hungary, Indonesia, Japan, Kazakhstan and Nigeria, New York, 27 April- 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.23.

³ “Follow-up to the 2013 high-level meeting of the General Assembly on nuclear disarmament.”

⁴ The action 6 of the 2010 Review Conference action plan on nuclear disarmament.

⁵ *Nuclear disarmament*, Working paper submitted by the Group of Non-Aligned States Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, New York, 27 Aprilie - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.13.

⁶ The Group of Non-Aligned States Parties to the Treaty. Mișcarea de Nealinieri, Non-Aligned States – NAM. În continuare va fi folosit acest acronim, deoarece poziția față de NPT a grupului de state nealiniat participante la NPT este similară cu cea a NAM (n.a.).

⁷ The International Campaign to Abolish Nuclear Weapons - ICAN.

Mai mult, se solicită eliminarea amenințării cu folosirea armelor nucleare din doctrinele militare și de securitate ale NWS și din Conceptul Strategic NATO care presupun politici de descurajare. Documentul NAM își exprimă insatisfacția față de lipsa de voință politică NWS față de interesele exprimate în NPT.²

Se constată nevoia de recredibilitare a NPT pentru eliminarea prăpastiei dintre dezarmarea și neproliferarea nucleară prin stabilirea de ”măsuri efective” de dezarmare în conformitate cu art. VI NPT dezvoltate în cadrul unor discuții serioase referitoare la cadru legal lărgit și prohibitiv.³

Astfel, NAC propune o serie de opțiuni:⁴ a) o convenție asupra armelor nucleare pentru o dezarmare nucleară ireversibilă și verificabilă într-o perioadă limitată; b) un acord de interdicere a testelor nucleare însoțit de acorduri practice de implementare; c) un acord cadru privind instrumentele mutuale de sprijin privind stabilirea prohibițiilor cheie ale dezarmării nucleare; d) un aranjament hibrid care să includă variantele de mai sus sau alte ipoteze de lucru.

Realizarea obiectivelor de mai sus circumscrise art. VI NPT se poate face prin o dublă abordare: politică și tehnică îmbinând avantajele și dezavantajele în negocierea unui acord pe termene lung.

NAM subliniază preocuparea față de gravitatea amenințării la adresa umanității a existenței armelor nucleare și potențialul amenințărilor cu folosirea acestora, pronunțându-se pentru eforturi simultane atât pentru neproliferare și dezarmare nucleară prin: a) reducerea generală a arsenalelor de arme nucleare; b) reducerea să nu fie dependentă de tip, locație; c) reducerea semnificațiilor și a rolurilor armelor nucleare în conceptele, doctrinele și politicile de securitate (sprijină și promovează amenințarea cu folosirea armelor nucleare pe fondul conceptului de securitate al alianțelor militare și al politicilor nucleare de descurajare);⁵ d) promovarea politicilor de prevenire a utilizării armelor nucleare, de reducere a pericolului de război nuclear pentru stimularea neproliferării și dezarmării; e) reducerea în viitor a statutului operațional al sistemelor de arme nucleare; f) reducerea riscului de utilizare a armelor nucleare; g) creșterea transparenței și încrederii mutuale.⁶

NAM îngrijorată de lipsa de progres în implementarea obligațiilor de dezarmare ale NSW⁷ inacțiune care pune sub semnul întrebării obiectul și scopul al NPT dar și credibilitatea

¹ *Security assurances against the use or threat of use of nuclear weapons*, Working paper submitted by the Group of Non-Aligned States Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons. NPT/CONF.2015/WP.2

² *Nuclear-weapon-free zones Working paper submitted by the members of the Group of Non-Aligned States Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons*, NPT/CONF. 2015/WP.4.

³ *Article VI of the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons*, Working paper submitted by New Zealand on behalf of the New Agenda Coalition (Brazil, Egypt, Ireland, Mexico, New Zealand and South Africa), New York, 27 April-22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.9.

⁴ NPT/CONF.2015/PC.III/WP.18, para. 29.

⁵ The Group of Non-Aligned States Parties to the Treaty also remains deeply concerned at the “Strategic Concept for the defence and security of the members of the North Atlantic Treaty Organization.” *Nuclear disarmament*, Working paper submitted by the Group of Non-Aligned States Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, New York, 27 Aprilie - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.13.

⁶ *Nuclear disarmament*, Working paper submitted by the Group of Non-Aligned States Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, New York, 27 Aprilie - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.13. Potrivit obligațiilor prevăzute de art. VI, para. 3 și 4 lit.c din NPT, a deciziei “Principles and objectives for nuclear non-proliferation and disarmament” (1995), al planului ”The 13 practical steps” (2000), ”The action plan on nuclear disarmament” (2010), ”The action 5 of the Final Document of the 2010 Review Conference.

⁷ Prevăzută de ”The action 3 of the 2010 Final Document.”

neproliferării, subliniază importanța multilateralismului și a soluții multilaterale acceptate conform Cartei Națiunilor Unite.

În viziunea NAM, se impune negocierea și stabilirea unor termene pentru eliminarea armelor nucleare care să fie urmărite a fi respectate.

De reținut că, NNWS semnatare ale NPT sunt de acord cu asumarea obligațiilor legale de a nu produce materialele necesare producerii armelor nucleare sau a altor dispozitive explozive nucleare.

Declarații unilaterale sau bilaterale de reducere a armelor nucleare nu pot acoperii lipsa de progrese pentru eliminarea armelor nucleare; pe de altă parte, modernizarea armelor nucleare, a infrastructurii acestora și sistemelor de transport trebuie să înceteze în viziunea NAM.¹

Intrarea în vigoare a acordului New START încheiat de Rusia și SUA nu a eliminat îngrijorarea generală legată de continua modernizare a armelor nucleare care acoperă golul lăsat în arsenalul nuclear de reducerile asupra cărora s-a căzut de acord (prin îmbunătățirea calitativă, dezvoltarea de noi tipuri calitativ superioare, lărgirea spectrului opțiunilor de țintelor vizate).

În ceea ce privește reducerea desfășurărilor și a celor cu statut operativ, acestea nu pot înlocui reducerile ireversibile fiind necesară respectarea principiilor transparenței, ireversibilității și verificabilității acestor reduceri, pe fondul lipsei de corelație între caracterul nelimitat în timp al NPT și caracterul nelimitat în timp al posesiei de arme nucleare ce derivă din regimul neproliferării atât pe verticală cât și pe orizontală.²

NAM reclamă efectele negative ale dezvoltării sistemelor de apărare anti-rachetă³ și militarizării spațiului atmosferic cerând începerea negocierilor asupra militarizării spațiului atmosferic.⁴ Pe cale de consecință, NNWS au dreptul la garanția de securitate efectivă, universală, necondiționată, nediscriminatorie și irevocabilă față de amenințarea cu folosirea sau întrebuițarea armelor nucleare în nicio circumstanță;⁵ s-a făcut propunerea ca amenințarea cu folosirea sau întrebuițarea armelor nucleare să fie considerate ”crime contra umanității” iar posesia de arme nucleare să fie neacoperită de dreptul internațional umanitar. Corolar, doctrinele militare să nu facă vorbire de ”amenințarea cu folosirea” sau ”întrebuițarea armelor nucleare”.⁶

¹ In order to comply with their obligations under article VI of the Treaty, as well as with their commitments under the 13 practical steps and 2010 Review Conference action plan on nuclear disarmament. *Nuclear disarmament*, Working paper submitted by the Group of Non-Aligned States Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, New York, 27 Aprilie - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.13.

² The action 4 of the 2010 Review Conference action plan on nuclear disarmament for the full implementation of the Treaty on Measures for the Further Reduction and Limitation of Strategic Offensive Arms.

³ The anti-ballistic missile defence systems.

⁴ At the Conference on Disarmament, on the prevention of an arms race in outer space, in accordance with General Assembly resolution 69/31.

⁵ Vezi ”The advisory opinion of 8 July 1996 of the International Court of Justice on the *Legality of the Threat or Use of Nuclear Weapons* that “there is in neither customary nor conventional international law any specific authorization of the threat or use of nuclear weapons” and that “the threat or use of nuclear weapons would generally be contrary to the rules of international law applicable in armed conflict, and in particular the principles and rules of humanitarian law”.

⁶ Vezi și, “Elements for a plan of action for the elimination of nuclear weapons”, which was submitted to the 2010 Review Conference in document NPT/CONF.2010/WP.47.

NAM propune începerea negocierii unei convenții privind eliminarea armelor nucleare însoțită de un plan de acțiune cu termene certe, structurat pe trei etape cincinale – fiecare cu o durată de câte cinci ani.¹

Prima etapă a planului de acțiune (2015-2020) este dedicată negocierii și semnării convenției cu obligații prohibitive, proceduri de distrugeri printr-un sistem de verificare integrat. Tot în această etapă urmând să fie implementate măsurile convenite de RevCon 1995, 2000 și 2010. SRSG urmează să informeze periodic sesiunile preparatorii al RevCon 2020 despre progresele înregistrate.

A doua etapă (2020-2025) urmărește ratificarea și intrarea în vigoare a convenției și a planului de acțiune cu termene stabilite în care să fie prevăzute: sistemul multilateral de verificare integrat, declararea și inventarierea conținutului arsenalului nuclear, dezafectarea rachetelor, depozitarea, reglementarea transferurilor de material nuclear în ”scopuri pașnice”. Vectorul înfăptuirii acestor măsuri este desemnată ca fiind IAEA.

A treia etapă (2025-2030) include o serie de măsuri de eliminare ireversibilă și verificabilă a armelor nucleare, conversia în ”scopuri pașnice” și generalizarea aplicării standardelor de siguranță IAEA asupra tuturor instalațiilor nucleare.

Se impune dezvoltarea tehnologiilor și procedurilor de verificare și control al armelor nucleare printr-un efort internațional pentru stabilirea unui regim internațional de verificare a dezafectării.²

Principiul transparenței este condiție a existenței principiului verificării dezarmării prin care se asigură că măsurile de dezarmare sunt îndeplinite conform principiului ireversibilității.³ Asigurarea transparenței poate fi realizată prin raportarea periodică după un anumit model,⁴ în cazul NNWS prin rapoartele remise Comitetului guvernatorilor IAEA, neexistând pentru NWS.⁵

În 2014, NWS prezintă un ”cadru comun” evitând să se raporteze la un ”formular standard de raportare” convenit în Planul de acțiune RevCon 2010, Japonia înaintând o serie de propuneri pentru corijarea acestei ”scăpări”: în cadrul pregătirii RevCon 2020 să fie stabilit un formular standard de raportare a îndeplinirii obligațiilor de dezarmare; prezentarea de informații numerice pentru măsurători privind focoasele nucleare, mijloacelor de transport al acestora, armele dezafectate, materialul fusionabil pentru scopuri militare, măsuri pentru diminuarea importanței în conceptele militare și de securitate, doctrine, politici.

Mecanismul de raportare construit până în 2020 va fi supus îmbunătățirii prin RevCon 2020.

În 2007, inițiativa de cooperare internațională britanico (NWS) - norvegiană (NNWS) pentru verificarea dezafectării armelor nucleare (UKNI)⁶ a oferit prima modalitate de

¹ *Draft elements for a plan of action for the elimination of nuclear weapons*, Working paper submitted by the Group of the Non-Aligned States Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.14.

² Vezi the International Partnership for Nuclear Disarmament Verification.

³ NPT/CONF.2015/PC.III/WP.10.

⁴ NPT/CONF.2015/PC.I/WP.12*.

⁵ *Transparency, Reporting and Strengthening the Review Process*, Working paper submitted by Japan, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.32.

⁶ The UK-Norway Initiative – UKNI.

verificare pentru NNWS prin echipamente, proceduri de inspecție și analiza rezultatelor inspecțiilor de verificare.¹

Proiectul a dezvăluit într-o viziune holistică de verificare o complexitate de probleme care pot fi depășite prin parteneriat constructiv sub condiția evitării transferării informațiilor favorabile proliferării, sugerându-se ca NNWS să folosească proprii experți în domeniul nuclear cunoscători ai restricțiilor și constrângerilor specifice instalațiilor nucleare supuse inspecțiilor de verificare.

Proiectul UKNI poate fi considerat punctul de plecare al viitoarelor proceduri de verificare a dezarmării nucleare cu respectarea barierelor de protecție a informațiilor, dedicate dezafectării focoaselor nucleare și îmbunătățirea și lărgirea agendei de acces contextualizată instalațiilor nucleare supuse verificării.

În ceea ce privește pilonul dezarmării nucleare, Egiptul constată că perioada de 25 de ani pentru a fi semnat NPT nu a înregistrat eliminarea armelor nucleare, iar la peste 45 de ani de la intrarea în vigoare ca urmare a prelungirii nedefinite a NPT, progresele sunt minore.²

RevCon au îmbunătățit prevederile NPT³ iar conferințele asupra urmărilor catastrofice umanitare ale întrebuințării armelor nucleare⁴ creând condiții, în viziunea Egiptului, pentru negocierea unei Convenții privind armele nucleare simultan cu continuarea lucrărilor Conferinței pentru dezarmare.

Lipsa unor termene de îndeplinire a obligațiilor de dezarmare este un motiv serios de relansare a negocierilor asupra unui acord pentru interzicerea și eliminarea ireversibilă a armelor nucleare și a materialului fusionabil sub controlul internațional efectiv multilateral într-o perioadă de timp definită, în cadrul Conferinței pentru dezarmare.

În aprilie 2009, în Praga președintele Obama își declară sprijinul pentru dezarmarea nucleară prin pași concreți chiar dacă obiectivul nu va fi realizat rapid.⁵

În 2013, în Berlin președintele Obama anunță că este gata pentru reducerea cu o treime a focoaselor nucleare strategice desfășurate stabilite prin New START, să reducă armele nucleare non-strategice în Europa măsuri ce trebuie negociate cu Rusia.

În 2014, 85% din cele 31.255 de focoase nucleare (1967) și 90% din focoasele non-strategice au fost reduse.

Rolul armelor nucleare în politica americană este de descurajarea unui atac nuclear împotriva SUA, aliaților și partenerilor săi; SUA nu va amenința cu folosirea sau nu va întrebuința armele nucleare împotriva NNWS semnatare NPT care respectă obligațiile lor privind neproliferarea; folosirea acestora va fi decisă numai în condiții extreme pentru apărarea intereselor vitale ale SUA, aliaților și partenerilor; programele sunt pentru

¹ *The United Kingdom – Norway Initiative: Further Research into the Verification of Nuclear Warhead Dismantlement*, Working Paper submitted by the Kingdom of Norway and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.31.

² *Nuclear Disarmament*, Working paper submitted by Egypt, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.39.

³ The 1995 Resolution on the Middle East, 1995 Decision on Principles and Objectives of Nuclear Non-Proliferation and Disarmament; The 13 Practical Steps 2000 Review Conference; Action 5, 20 and 21 of the Plan of Action 2010 Review Conference.

⁴ Conferences Oslo, Norway, in March 2013, Nayarit, Mexico, in February 2014, and in Vienna, Austria, in December 2014.

⁵ *Implementing the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons: Disarmament*, Working paper submitted by the United States of America, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.44.

modernizarea siguranței nucleare, a reducerii riscului nuclear¹ și nu pentru creșterea puterii de lovire.²

Sistemul de verificare riguroasă a prevederilor New START,³ publicarea de date privind arsenalul nuclear SUA sunt expresia a aplicării principiilor transparenței, verificabilității și ireversibilității în condițiile creșterii complexității verificării.⁴

SUA nu au efectuat teste nucleare de mai bine de 23 de ani, sprijină ratificarea tratatului privind interzicerea testelor nucleare,⁵ își respectă moratoriu voluntar, participă la monitorizarea exploziilor nucleare.⁶

De mai mulți ani, SUA nu a produs uraniu îmbogățit (1964) și nici plutoniu (1988) necesar fabricării armelor nucleare; în perioada 1993-2014, SUA a cumpărat din Rusia uraniu îmbogățit pe care l-a prelucrat în uraniu puțin îmbogățit folosindu-l în centralele nucleare; au fost retrase cantități apreciabile de plutoniu din depozitele militare.⁷

Continuarea eforturilor de stopare a materialului necesar producerii armelor nucleare impune ca următorul pas să fie verificarea multilaterală a închiderii producției de material fusionabil pentru armele nucleare.⁸

SUA își reînnoește garanțiile de securitate negative pentru NNWS membre NPT care își respectă obligațiile de neproliferare, afirmându-și deschiderea pentru un document legal în acest sens pentru zonele libere de arme nucleare.⁹

Garanțiile de securitate pozitive sunt oferite statelor victime ale amenințării sau întreprinderii de arme nucleare într-o agresiune îndreptată împotriva lor.¹⁰

Interzicerea testelor nucleare

În cadrul lucrărilor RevCon 2015, s-a subliniat necesitatea intrării în vigoare a Acordului privind interzicerea testelor nucleare,¹¹ a respectării standardelor de siguranță nucleară, a circuitului combustibilului nuclear, pentru întărirea securității nucleare.¹² Grupul

¹ Practica ”open-ocean” pentru cazurile puțin probabile de lansare neautorizată sau accidentală a rachetelor, le direcționează spre ocean.

² The 2010 U.S. Nuclear Posture Review (NPR).

³ United States and Russia have exchanged more than 8,300 notifications on the numbers, locations, movements, and eliminations of U.S. and Russian strategic forces covered by the Treaty.

⁴ The Nuclear Threat Initiative as launched the International Partnership for Nuclear Disarmament Verification.

⁵ Doar va desfășura activități de siguranță și întreținere a arsenalului nuclear prin *Stockpile Stewardship Program*.

⁶ The International Monitoring System, the International Data Centre, and the On-Site Inspection (OSI), the Provisional Technical Secretariat of the Preparatory Commission for the CTBT Organization (CTBTO).

⁷ *The Agreement between the Government of the United States of America and the Government of the Russian Federation concerning the Management and Disposition of Plutonium Designated as No Longer Required for Defense Purposes and Related Cooperation* (PMDA).

⁸ *The Fissile Material Cutoff Treaty* (FMCT). Vezi și the consensus conclusion of UN Group of Governmental Experts (GGE) on FMCT (established pursuant to UNGA A/RES/67/53) și the Shannon Report (CD/1299).

⁹ *The 2010 U.S. Nuclear Posture Review*.

¹⁰ ”The United States intends to provide or support immediate assistance, in accordance with the Charter, to any non-nuclear-weapon State Party to the [NPT] that is a victim of an act of, or an object of a threat of, aggression in which nuclear weapons are used.” *The UN Security Council resolution S/1995/984*.

¹¹ The Nuclear-Test-Ban Treaty, la data lucrărilor tratatul pentru intra în vigoare mai trebuiau semnăturile a încă 8 state de pe Anexa 2 a tratatului. La data RevCon 2015, 183 de state semnaseră acordul iar 163 de state l-au ratificat.

¹² *The Joint Statement on Strengthening Nuclear Security Implementation* - INFCIRC/869.

celor 10 de la Viena a prezentat un document de lucru coerent structurat ca o bună bază pentru discuții și activități viitoare.¹

Interzicerea testelor nucleare² nu încheie sau substituie eliminarea integrală a armelor nucleare dar este totuși semnificativă pentru dezarmarea și neproliferarea nucleară, respectiv interzicerea ireversibilă și verificabilă a tuturor exploziilor nucleare și a dezvoltării calitative a armelor nucleare, încetarea imediată și necondiționată a oricărui experimente simultan cu închiderea poligoanelor de testare.³

Îmbunătățirea actualelor tipuri și dezvoltarea de noi tipuri de arme nucleare încalcă obligațiile asumate de NWS cu ocazia definitivării acordului de interzicere a testelor nucleare⁴ dar și documentele NPT,⁵ mai ales că moratoriile NWS nu pot ține locul ratificării și intrării în vigoare a acordului.

Este de notorietate faptul că în ciuda moratoriilor și asigurărilor, NWS continuă să își modernizeze sau să dezvolte noi tipuri de arme nucleare, punând sub semnul validității respectarea moratoriilor declarate.⁶

În peisajul dezarmării și neproliferării, interzicerea testelor nucleare joacă un rol crucial, în viziunea UE, tratatul privind interzicerea testelor nucleare fiind ratificat de toate statele UE.⁷

În acest sens, pentru intrarea în vigoare a tratatului UE depune atât eforturi politice dar și sprijină financiar secretariatul tehnic provizoriu, regimul de verificare, sistemul de detectare a exploziilor nucleare, instruirea în desfășurarea inspecțiilor în teren.

UE angajează și capacitățile sale tehnice pentru îmbunătățirea sistemului de verificare – detectarea gazelor nobile, detectarea seismică și prin rețeaua de infrasunete.

Dezvoltarea de noi tipuri de arme nucleare contravine angajamentelor asumate de NWS cu ocazia încheierii acordului privind interzicerea testelor nucleare.⁸ Încetarea testelor nucleare nu mai permite îmbunătățirea calitativă, dezvoltarea de noi tipuri de arme nucleare.

¹ *Addressing “Vienna issues”: the Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty, compliance and verification, export controls, cooperation in the peaceful uses of nuclear energy, nuclear safety, nuclear security and withdrawal from the Non-Proliferation Treaty*, Working paper submitted by Australia, Austria, Canada, Denmark, Finland, Hungary, Ireland, the Netherlands, New Zealand, Norway and Sweden (“the Vienna Group of Ten”).

² Prin ratificarea The Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty.

³ *Nuclear testing*, Working paper submitted by the Group of Non-Aligned States Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, New York, 9 March 2015, NPT/CONF.2015/WP.7.

⁴ Odată cu încheierea (The conclusion of) the Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty.

⁵ The action 1 of the Final Document of the 2010 Review Conference. The action 1 of the Final Document of the 2010 Review Conference, in which *all States Parties committed to pursue policies that are fully compatible with the Treaty and the objective of achieving a world without nuclear weapons*. In that regard, the Group calls on the nuclear-weapon States to end plans to modernize their nuclear weapons arsenal, in compliance with their commitments. *Nuclear testing*, Working paper submitted by the Group of Non-Aligned States Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, New York, 9 March 2015, NPT/CONF.2015/WP.7.

⁶ *The Final Document of the 2000 Review Conference*, in which the ratification of the Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty was envisaged as the first of 13 practical steps leading to nuclear disarmament.

⁷ *EU support for the Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty and its verification regime*, Working Paper by the European Union, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.50. Vezi Actions no. 10 to 14 of the 2010 NPT Review Conference Action Plan.

⁸ În acest sens vezi *the Nuclear Posture Review of the United States of America*.

Bibliografie:

1. *2015 Review Conference of the Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons*, 20 May 2015.
2. *Addressing “Vienna issues”: the Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty, compliance and verification, export controls, cooperation in the peaceful uses of nuclear energy, nuclear safety, nuclear security and withdrawal from the Non-Proliferation Treaty*, Working paper submitted by Australia, Austria, Canada, Denmark, Finland, Hungary, Ireland, the Netherlands, New Zealand, Norway and Sweden (“the Vienna Group of Ten”), New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF. 2015/WP.1.
3. *Article VI of the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons*, Working paper submitted by New Zealand on behalf of the New Agenda Coalition (Brazil, Egypt, Ireland, Mexico, New Zealand and South Africa), New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.9.
4. *Chair’s summary of the Conference on the Humanitarian Impact of Nuclear Weapons, held in Oslo on 4 and 5 March 2013*, The Conference on the Humanitarian Impact of Nuclear Weapons, held in Oslo.
5. *Draft elements for a plan of action for the elimination of nuclear weapons*, Working paper submitted by the Group of the Non-Aligned States Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.14.
6. *EU support for the Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty and its verification regime*, Working Paper by the European Union, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.50.
7. *Findings of the Conference on the Humanitarian Impact of Nuclear Weapons, held in Oslo on 4 and 5 March 2013*, Working paper submitted by Norway, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF. 2015/WP.27.
8. *Follow-up to the 2013 high-level meeting of the General Assembly on nuclear disarmament*.
9. *Implementing the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons: Disarmament*, Working paper submitted by the United States of America, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF. 2015/WP.44.
10. *Nuclear disarmament*, Working paper submitted by the Group of Non-Aligned States Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/ CONF.2015/WP.13.
11. *Nuclear Disarmament*, Working paper submitted by Egypt, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.39.
12. *Nuclear testing*, Working paper submitted by the Group of Non-Aligned States Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, New York, 9 March 2015, NPT/CONF.2015 /WP.7.
13. *Nuclear-weapon-free zones*, Working paper submitted by the members of the Group of Non-Aligned States Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, NPT/CONF.2015/WP.4.
14. *Taking forward nuclear disarmament*, Working paper submitted by New Zealand on behalf of the New Agenda Coalition (Brazil, Egypt, Ireland, Mexico, New Zealand and South Africa), New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/ WP.8.

15. *The 2010 U.S. Nuclear Posture Review (NPR)*.
 16. *The Joint Statement on Strengthening Nuclear Security Implementation - INFCIRC/869*.
 17. *The United Kingdom – Norway Initiative: Further Research into the Verification of Nuclear Warhead Dismantlement*, Working Paper submitted by the Kingdom of Norway and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, New York, 27 April- 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.31.
 18. *The Vienna Conference on the Humanitarian Impact of Nuclear Weapons (8-9 December 2014) and the Austrian Pledge: Input for the NPT 2015 Review Conference*, Working paper submitted by Austria, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015/WP.29.
 19. *Transparency, Reporting and Strengthening the Review Process*, Working paper submitted by Japan, New York, 27 April - 22 May 2015, NPT/CONF.2015 /WP.32.
 20. *“Urgent Need for a Nuclear Weapon-Free World”*, The Special Declaration of the Community of Latin American and Caribbean States (CELAC), the Third Summit of CELAC, held in Belén, Costa Rica, on January 28 and 29, 2015. www.bmeia.gv.at/update-pledge-support. (accesat în 19 februarie 2016).
- Security assurances against the use or threat of use of nuclear weapons*, Working paper submitted by the Group of Non-Aligned States Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons. NPT/CONF.2015/WP.2,